

<p>Logotyp</p> 	<p>Nazwa instytucji</p> <p style="text-align: center;">Muzeum Ustrońskie</p>	
<p>Tytuł jednostki / publikacji / fotografii Dwuzawodowi, „Kultura”, 12 października 1980, Rok XVIII, nr 41(904), s. 15.</p>		
<p>Ilość stron oryginału 1</p>	<p>Ilość skanów 1</p>	<p>Liczba plików publikacji 5</p>
<p>Autor Jan Szczepański</p>	<p>Wydawnictwo / zakład fotograficzny Robotnicza Spółdzielnia</p>	<p>Skan okładki</p>
<p>Miejsce wydania Warszawa</p>	<p>Rok wydania / Data powstania 1980</p>	
<p>Sygnatura ---</p>	<p>Rodzaj zasobu (np. zdjęcie, czasopismo itp.) artykuł</p>	
<p>Wymiary (wys x szer) 22,2 x 18 cm</p>	<p>Stan zachowania ---</p>	<p>Charakterystyka skanowanego obiektu</p>
<p>Hasła przedmiotowe (okres historyczny, postacie, miejsce) XX wiek, Polska Rzeczpospolita Ludowa, Jan Szczepański, Konrad Bajan, Jadwiga Marek, Tadeusz Romanowski</p>		<p>Recenzja Jana Szczepańskiego pracy autorstwa Konrada Bajana, Jadwigi Marek oraz Tadeusza Romanowskiego pt. „Ludność wiejska zatrudniona w zakładach przemysłowych”, będącej wynikiem szeroko zakrojonych badań nad przekształceniami struktury społeczeństwa, a konkretnie sytuacji ludności wiejskiej pracującej w przemyśle, zarówno wykonującą zawody nierolnicze, a jedynie mieszkającą na wsi, jak i ludność dwuzawodową.</p>
<p>Hasła tematyczne (np. miasto, przemysł, kuźnia, letnicy itp.) nauka polska, socjologia, socjalizm, polityka, społeczeństwo, problemy gospodarcze, gospodarka, rolnictwo, wieś polska, przemysł, żywność,</p>		
<p>Prawa autorskie ---</p>		

re cen zje

DWUZAWODOWI

Jan Szczepański

Książka powstała w wyniku szeregu zakrojonych badań przeprowadzonych w 33 zakładach przemysłowych różnych działów i gałęzi gospodarki oraz w 65 wsiach, w których przeprowadzono badania ankietowe w rodzinach czysto rolniczych. Łącznie zbadano 9372 osoby w tym 3069 pracowników przemysłowych zamieszkałych we wsiach, 4416 pracowników zamieszkałych w miastach, oraz 1887 rolników nie zatrudnionych poza gospodarstwem rolnym.

Badania były wywołane dążeniem do zbadania przekształceń struktury społeczeństwa, w których to przekształcaniach nie zawsze wiadomo jak się sytuuje ludność wiejska pracująca w przemyśle. Chodzi tu zarówno o ludność wiejską nierolniczą wykonującą tylko zawody nierolnicze zamieszkałą we wsiach, następnie jednozawodową ludność z rolniczych rodzin dwuzawodowych oraz rolniczą ludność dwuzawodową. Uwaga socjologii, polityki społecznej i ekonomii koncentrowała się do tychczas prawie wyłącznie na ludności wiejskiej dwuzawodowej, chłopach-robotnikach i pod tym względem książka przynosi znaczne rozszerzenie pola badań.

Autorzy nie ograniczają się tylko do badania ludności dwuzawodowej, chociaż jej poświęcają najwięcej uwagi, i nie ograniczają się tylko do badania aspektów ekonomicznych, lecz także starają się uchwycić prawidłowości przemiany tych chłopów i tej ludności wiejskiej w klasę robotniczą.

Jak sam tytuł wskazuje Autorów interesują przede wszystkim zjawiska i procesy wywołane przez tę ludność w przemyśle, a więc sytuacja w zakładach pracy, dalej aktywność społeczno-polityczna tej ludności, słowem proces jej „stawania się” robotnikami. Stąd jeżeli chodzi o wieś, Autorów interesują prawie wyłącznie te czynniki, które powodują przechodzenie do pracy w przemyśle a więc struktura agrarna, dochodowość gospodarstw chłopskich, przebudzenie agrarne.

Ankieta dała także możliwość wejścia w subiektywne motywacje tej ludności podejmującej pracę w przemyśle. Wsi dotyczą także analizy warunków bytowo-kulturalnych ludności dwuzawodowej. Książka kończy się obszernym rozdziałem omawiającym perspektywy zjawiska dwuzawodowości.

Autorzy przyjmują, że przechodzenie ludności ze wsi do przemysłu jest nieuchronnym prawem i że proces ten będzie kontynuowany. Tak się wydawało tym wszystkim, którzy prowadzili badania nad strukturą społeczną w Polsce w latach 50-ych i 60-ych. W latach 70-ych zarysowały się jednak nowe tendencje rozwojowe, mianowicie chroniczny brak żywności produkowanej w Polsce, uzależnienie gospodarki od importu żywności i pasz, wynikające stąd zadłużenie.

Szkoda więc, że Autorzy nie poświęcili więcej uwagi skutkom zjawiska dwuzawodowości w produkcji żywności i perspektywach wyżywienia narodu. Sądzę, że ten aspekt zagadnienia wymaga zbadania, gdyż obecnie, według danych FAO, mamy na globie ok. 400 milionów ludzi systematycznie głodujących oraz znacznie więcej milionów niedożywionych. Zbliży się więc prawdopodobieństwo, że Polska będzie się musiała stać samowystarczalną pod względem produkcji żywności, gdyż zmusi ją do tego zadłużenie i rosnące ceny żywności. W tym aspekcie problemy ludności wiejskiej muszą być poddane nowej analizie.

W zakresie postawionych sobie zadań Autorzy wywiązali się z nich w pełni pozytywnie. Badania przyniosły wiele interesujących informacji, i książka wnosi wiele nowych ujęć zagadnień poruszanych dotychczas w literaturze raczej jednostronnie.

Seria, w której książka się ukazuje jest poświęcona przekształceniom klasy robotniczej, jest więc rzeczą zrozumiałą, że ta problematyka skupia przede wszystkim rozważania Autorów. Być może, że Autorzy zanadto w opracowaniu „trzyma się” kwestionariusza” nie starając się porównywać własne wyniki z innymi badaniami, ani nie starając się pokazać, jakie są skutki dla efektywności przemysłu w zatrudnianiu obecnie ludności wiejskiej.

Z badań nad wcześniejszymi okresami uprzemysłowienia, zwłaszcza z badań Komitetu Badania Rejonów Uprzemysławianych PAN, wiemy

dużo o procesach zachodzących w latach 50-ych i 60-ych. Jaka była rola ludności dwuzawodowej w przemyśle teraz w okresie intensywnej modernizacji? Oczywiście, że trudno było takie pytanie wyciągnąć do kwestionariusza skierowanego do badanej ludności, ale warto było zebrać jeszcze inne materiały naświetlające ten problem. Podniosłoby to znacznie wartość książki i przedstawionych w niej materiałów w aktualnych dyskusjach nad wprowadzeniem gospodarki z trudności, podniesieniem efektywności gospodarowania w przemyśle, stosunkiem między przemysłem i rolnictwem.

W tej postaci, w jakiej została opublikowana książka, będzie wartościową lekturą dla studentów socjologii i polityki społecznej, dla działaczy gospodarczych Rad Narodowych, dla pracowników Związków Zawodowych, dla planistów i kierowników polityki rolnej i przemysłowej. Zawiera bowiem analizę wielu aspektów życia ludności wiejskiej pracującej poza rolnictwem, daje wgląd w jej potrzeby, problemy, jakie ta ludność spotyka i musi rozwiązywać w procesie przechodzenia od rolnictwa do pracy przemysłowej, omawia zagadnienia interesujące politykę społeczną i mające wpływ na rozwiązywanie spraw ekonomicznych.

Książka ta dobrze kontynuuje ustaloną już tradycję serii noszącej tytuł „Biblioteka wiedzy o klasie robotniczej”.

Konrad Bajan, Jadwiga Marek, Tadeusz Romanowski: Ludność wiejska zatrudniona w zakładach przemysłowych. Instytut Wydawniczy CRZZ, Warszawa 1966, str. 192. Nakład 1250 plus 250, cena 38 zł.

der często umi...
wej pull wedle koleżeńskiego szyfru.
Dlatego pilnej reformy wymaga tryb konkursowych rozstrzygnięć; dotyczy przecież wielu takich imprez, przeprowadzanych, zwłaszcza na prowincji, w warunkach „swojskości” i ewentualności; reforma, jak sądzę, dotyczyć winna regulaminu rozstrzygnięć, usuwających od jurorów owych łatwo odczytujących autorstwo, oraz winna dotyczyć samego doboru jurorów. Przecież nieuczciwie społecznie pieniądze można łatwo dzielić inaczej, niekoniecznie w ten proceder angażując ludzi piszących, którym zostawmy ich systematycznie naruszany autorytet.

PRZEMYSŁAW BYSTRZYCKI
Poznań

„O równości — realnie”

Egalitaryzm oraz elitaryzm, jak podobne do nich pojęcia „prawda” nie istnieją, istnieje natomiast tylko dążenie do nich. Dlatego warto zastanowić się jaki kształt powinno przyjąć to pojęcie w Polsce. Stąd chciałbym dorzucić kilka moich przemyśleń na marginesie art. K. Czabańskiego pt. „O równości — realnie”. Podstawą jest człowiek wraz z jego wykształconymi zdolnościami. Dlatego też uważam, że konieczny jest pewien stopień elitaryzmu polegający na rozwijaniu jego zdolności twórczych, aby ostatecznym celem była elita twórcza, lecz o daleko szerszym

„kiedy?”

Andrzej W. Wróblewski napisał („Kultura” nr 26), że „produkcja krajowego specjalisty od taśm — „Stilonu” z Gorzowa jest niewielka i nie najlepsza”. Nieprawda — produkcja, która jest, jest bardzo dobra (zde ydowanie najlepsza w krajach RWPG). Świadczą o tym znaki jakości na praktycznie wszystkie taśmy do magnetofonów. Natomiast produkcja taśm do magnetowidów po prostu nie ma. Nie może więc być „nie najlepsza”. Pisze Pan: „Taśm wizyjnych nie robi nawet ORWO”. Nieprawda — robi je już od kilku lat. Nazywają się Typ 640 i Typ 641. Są doskonałe. Nie wiem natomiast czym szczególnie zasłużyło się ORWO, że A.W. Wróblewski pisze o nim „nawet ORWO”.

„Tylko takie renomowane firmy jak Basf (powinno być: BASF) AGFA i SCOTCH (powinno być 3M Co.) dają produkty na przyzwoitym poziomie”.

Nie wiem, co jest dla autora „przyzwoitym poziomem”. Firmy te robią bardzo dobre taśmy wizyjne, ale robi też bardzo dobre taśmy wizyjne wiele innych firm, praktycznie wszystkie firmy produkujące taśmy chromowe lub kobaltowe. Nie jest to takie znowu tabu.

BARBARA LIBURA

Kultura

Redaguje zespół w składzie: Piotr Adamczewski, Agnieszka Baranowska, Ewa Beryusz, Stanisław Bębenek, Roman Bratny, Bohdan Czesko, Wojciech Druszczyk, Andrzej Garlicki, Janusz Głowacki, Władysław Grzeździński, Maciej Gutowski, Dominik Horodyński (redaktor naczelny), Jerzy Jarużelski, Andrzej Kantowicz, Ryszard Kapuściński, Marian Kasprzak, Stefan Kozicki, Maciej Krasicki, Teresa Krzemień, Barbara Łopieńska, Tomasz Lubieński, Jacek Maziarz, Michał Mońko, Jerzy Niemczuk, Andrzej Osęka, Marek Pawlukiewicz, Joanna Siedlecka, Zygmunt Siemierowicz (z-ca red. naczel.), Jan Zbigniew Słojewski, Ewa Staśko (sekretarz red.), Ewa Szymańska, Jerzy Szejnoch, Krzysztof Teodor Toeplitz, Teresa Torzańska, Bożena Wahl, Marek Wydmuch, Mariusz Ziomecki. Adres redakcji: ul. Wiejska 12, W-wa Nr adresowy przy przesyłkach pocztowych: redakcja tygodnika „Kultura”, 00-902 Warszawa, przegródka poczty 8. Telefony: centrala 28-24-11, sekretarz red 28-66-47, administracja 28-00-13, red. naczelny 28-86-11, dział krajowy 29-20-81 oraz wewn 190, działy plastyczne, filmowy, literacki: wewn 185 i 255, dział zagraniczny i ekonomiczny 248 i 237, archiwum: 249. Wydawca RSW „Prasa-Książka-Ruch” Wydawnictwo Współczesne ul. Wiejska 12, 00-490 Warszawa, tel 28-24-11. Prenumeratę na kraj przyjmują oddziały RSW „Prasa-Książka-Ruch” oraz urzędy pocztowe i doręczyciele w terminach do dnia 25 listopada na I kwartał, I półrocze roku następnego i na cały rok następny: do dnia 10 poprzedzającego okres prenumeraty na pozostałe okresy roku bieżącego. Cena prenumeraty: kwartalnie 78 zł, półrocznie 156 zł, rocznie 312 zł. Jednostki gospodarki uspołecznionej, instytucje organizacyjne i wszelkiego rodzaju zakłady pracy zamawiają prenumeratę w miejscowych oddziałach RSW „Prasa-Książka-Ruch”, w miejscowościach zaś, w których nie ma oddziałów RSW w urzędach pocztowych Czytelnicy indywidualni opłacają prenumeratę wyłącznie w urzędach pocztowych i u doręczycieli. Prenumeratę za zleceniem wysyłki za granicę przyjmuje RSW „Prasa-Książka-Ruch” Centrala Kolportażu Prasy i Wydawnictw ul. Towarowa 28, 00-958 Warszawa, konto NBP XV Oddział w Warszawie Nr 1153-201045-139-11. Prenumeratę za zleceniem wysyłki za granicę jest droższa od prenumeraty krajowej o 50 proc., dla zleceniodawców indywidualnych i o 100 proc. dla zleceniodawców instytucji i zakładów pracy. Druk: Prasowe Zakłady Graficzne RSW „Prasa-Książka-Ruch” 00-624 Warszawa, ul. Marszałkowska 3/5. Materiałów nie zamówionych redakcja nie zwraca. Redakcja zastrzega sobie prawo skracania materiałów nie zamówionych. Numer indeksu: 36296. Zam. 2563. O-57

nr 41